

Η αντίληψη του «άλλου»

Δ. Σακκά

Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης,
Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης

Αντί εισαγωγής

- Φοβάμαι αυτούς που είναι διαφορετικοί από εμένα γιατί δεν τους γνωρίζω και δεν τους γνωρίζω γιατί τους φοβάμαι

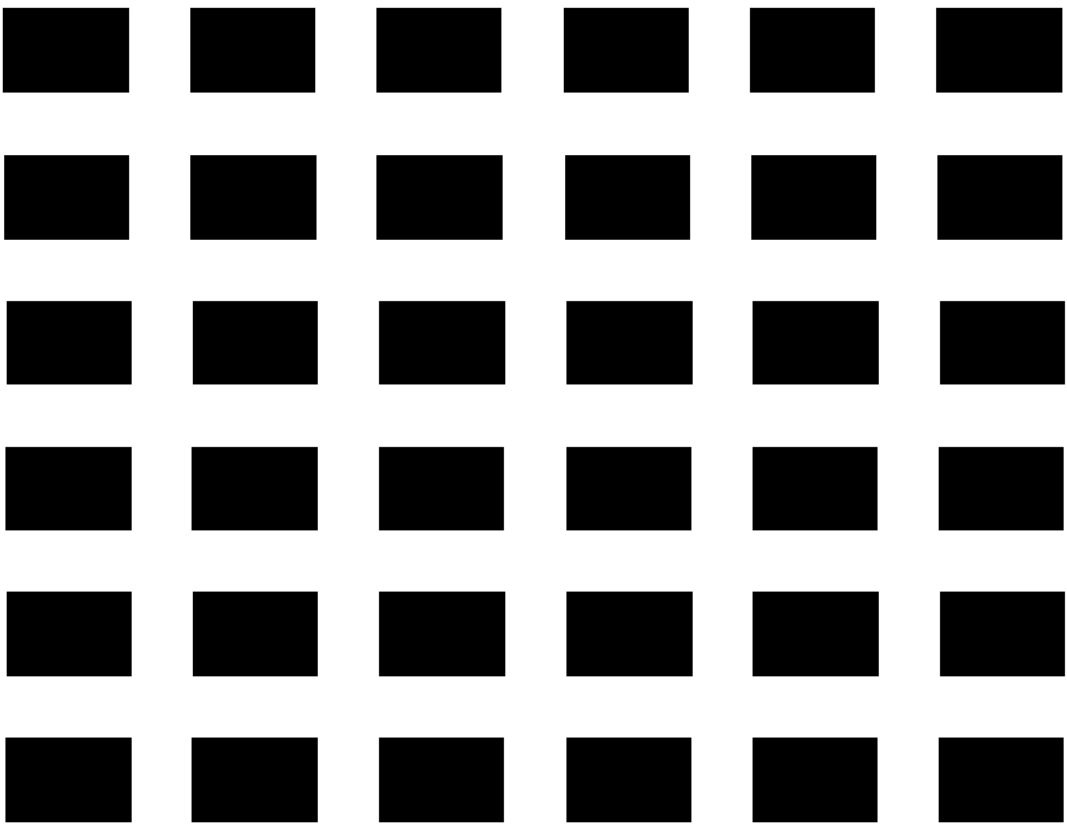
("All Different-All Equal, Education Pack", European Youth Centre, 199, p. 30)

ALL RIGHTS RESERVED
<http://www.cartoonbank.com>

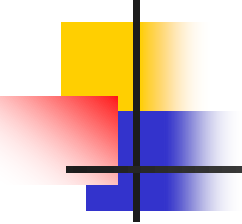

"It's part of His new diversity program."

The Herman Grid

Εντυπώσεις

-
- Δεν είναι πάντα αληθινές, ιδιαίτερα οι πρώτες
 - Η δημιουργία εντυπώσεων είναι αυτόματη διαδικασία
 - Μάθηση: Οι εμπειρίες μας χρωματίζουν τις πρώτες εντυπώσεις
 - Οι εντυπώσεις μας επηρεάζουν τη συμπεριφορά μας απέναντι στους άλλους και τις προσδοκίες μας από τους άλλους

ΕΘΝΙΚΟΤΗΤΕΣ

- Ιταλός
- Άγγλος
- Ρώσος
- Σέρβος
- Αμερικανός
- Τσιγγάνος
- Αλβανός
- Τούρκος
- Ισπανός
- Έλληνας

Στάσεις

- Προδιαθέσεις προς απόκριση σε κάποια είδη ερεθισμάτων (Hovland, 1960 στο Χατζή, 1999). Καθορίζουν τρία είδη αποκρίσεων, που στην ουσία αποτελούν τις τρεις διαστάσεις των στάσεων (Γεώργας, 1990):
 - Συναισθηματική διάσταση: αξιολογικά συναισθήματα αρέσκειας και δυσαρέσκειας ως προς το αντικείμενο των στάσεων
 - Γνωστική διάσταση: γνωστική αναπαράσταση του αντικειμένου της στάσης (γνώσεις, απόψεις, πεποιθήσεις)
 - Συμπεριφορική διάσταση: συμπεριφορικές τάσεις και προθέσεις (Stahlberg & Frey, 1988)

Στάσεις

- Λειτουργίες των στάσεων (Οι στάσεις ως απλουστευμένα και πρακτικά εγχειρίδια)
- Διαμόρφωση των στάσεων (μέσω μάθησης)
- Στάσεις και συμπεριφορά: πρόβλεψη της δεύτερης κάτω από προϋποθέσεις

Στερεότυπα- Προκατάληψη

- Στερεότυπα: Ένα σύνολο πεποιθήσεων που αφορούν στα προσωπικά χαρακτηριστικά μιας ομάδας ανθρώπων.
- Στερεότυπα: Βασικό στοιχείο της προκατάληψης (Stroebe & Insko, 1989).
- Προκατάληψη: η στάση που έχουμε για μια ομάδα (στηρίζεται στο στερεότυπο που έχουμε).

Διακρίσεις-Ρατσισμός

- Διάκριση: οποιαδήποτε συμπεριφορά άνισης αντιμετώπισης ή μεταχείρισης ατόμων ή ομάδων που έχει ως κριτήριο την κατηγορία που αποδίδεται σε κάποιον/-α
- Δημιουργία στερεοτύπων (μηχανισμός άμυνας μιας ενδο-ατομικής σύγκρουσης, προϊόν κοινωνικοποίησης ή μάθησης, απλοποίηση επεξεργασίας πληροφοριών, προϊόν σύγκρουσης συμφερόντων μεταξύ δύο ομάδων, αποτέλεσμα της προσπάθειας για τη διατήρηση ή τη βελτίωση της κοινωνικής ταυτότητας του ατόμου)

Επιφανειακό πολιτισμικό υπόβαθρο
Μαθαίνεται με τρόπο ξεκάθαρο
Συνειδητό
Εύκολα αλλάζει
Αντικειμενική γνώση

ΣΥΜΠΕΡΙΦΟΡΑ

ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ

ΑΞΙΕΣ & ΤΡΟΠΟΣ ΣΚΕΨΗΣ

«Κρυφό» πολιτισμικό υπόβαθρο
Μαθαίνεται με τρόπο «συγκαλυμμένο»
Μη συνειδητό
Δύσκολα αλλάζει
Υποκειμενική γνώση

Αλλαγή στάσεων και στερεοτύπων

- Η άμβλυνση ή η αλλαγή των στερεοτύπων μπορεί να επιφέρει μείωση της προκατάληψης και βελτίωση των διομαδικών σχέσεων.
- Και άλλα θέματα ωστόσο ζωτικής σημασίας : κοινωνικές σχέσεις μεταξύ ομάδων, σχέσεις εξουσίας, σύγκρουσης συμφερόντων κ.ο.κ.

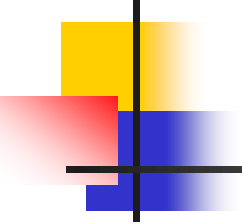
Αντί επιλόγου

- **Πώς είναι να είσαι ξένος;**
- **Πώς είναι να βρίσκεσαι σε μια τάξη όπου όλοι έχουν ξανθά μαλλιά κι εσύ έχεις μαύρα;**
- **Πώς είναι να λέει ο δάσκαλος, «Όσοι δε γεννήθηκαν σ' αυτήν τη χώρα ας σηκώσουν το χέρι τους» κι εσύ να 'σαι η μοναδική που το σηκώνεις;**
- **Κι όταν σηκώνεις το χέρι σου, όλοι να σε κοιτάνε και να σε κοροϊδεύουνε;**
- **Πρέπει να ζήσεις στη χώρα κάποιου άλλου για να καταλάβεις...**

ALL RIGHTS RESERVED
<http://www.cartoonbank.com>

"It's part of His new diversity program."

-
- *Πώς είναι να σου συμπεριφέρεται ο δάσκαλος σαν να έχεις ζήσει εδώ όλη σου τη ζωή;*
 - *Πώς είναι να μιλά ο δάσκαλος πολύ γρήγορα κι εσύ να είσαι η μόνη που δεν καταλαβαίνεις τι λέει και να προσπαθείς να του πεις να μιλά πιο αργά;*
 - *Κι όταν το κάνεις, όλοι να σου λένε, «Αν δεν καταλαβαίνεις, να πας σε μικρότερη τάξη ή να φύγεις από δω»;*
 - *Πρέπει να ζήσεις στη χώρα κάποιου άλλου για να καταλάβεις..*

- *Πώς είναι να κάνεις τα πάντα αντίθετα;*
- *Όταν φοράς τα ρούχα της πατρίδας σου και όλοι νομίζουν πως είσαι τρελή που φοράς αυτά τα ρούχα, ενώ εσύ νομίζεις πως είναι όμορφα;*
- *Πρέπει να ζήσεις στη χώρα κάποιου άλλου για να καταλάβεις...*